

KARIS

3. 2016/17

EDITORIÁL

Neprejde deň, čo by som si neotvorila Letenky za Babku alebo oficiálne stránky Ryanair a s nadšením nekombinovala lety, cesty autobusom, výlety do okolitých miest, návštevu všakovakých atrakcií a spánok. No a čo, že je ešte len marec. Ja už trápim kedy odovzdám vyplnený maturitný test a učenie na ústnu časť budem nenápadne odsúvať preklikávaním sa na na najlepšie ceny za ubytko.

V apríli už pomaličky stresujem, kedy na to všetko našetrím a nadávam si, že som predsa len mala ožlieť lístok na Uprising a radšej uchmatnúť letenky do Fara. Život je boj, a aj keď takéto boje sú tie príjemnejšie, ja verím, že s Karisom sa prebojujete zase o pár týždňov vpred. A ak by sa aj vám zachcelo trochu si pocestovať, odporúčam rozhovor s trojčlennou posádkou najznámejšej LADY na Slovensku.

MÁRIA RUSNÁKOVÁ

✉ magazinekaris@gmail.com

f Karis- the school magazine

📷 [magazine_KARIS](#)

REDAKCIA

Zodpovedný pedagóg: PhDr. Beáta Makovická

Šéfredaktorka: Mária Rusnáková

Zástupca šéfredaktorky: Lucia Magáthová

Prispievatelia v tomto čísle: Alica Bednáríková, Terézia Čviríková, Lucia Halamová, Háma Ismail, Katarína Kandriková, Janka Klimeková, Simona Kovalová, Lucia Magáthová, Jana Niepelová, Vladimír Pekar, Lilly Perryová, Denisa Rišianová,

Korektúra: Helena Galbavá, Kristína Grolmusová, Alexandra Lemonová, Nora Mlynáriková

Propagačný tím: Katarína Cigániková, Alexandra Dančoková, Simona Hromadová, Matúš Kasl, Janka Kováčsová, Svetlana Kuručová, Helena Kutnarová, Soňa Lukáčová, Denisa Rišianová, Alexandra Špiriaková, Jana Uhrinová

Fotografi: Janka Klimeková, Lucia Mrvová, Jana Niepelová

Grafici: Martin Bažlekov, Soňa Lukáčová, Terézia Mičková, Andrea Minichová

6 Udalosti, ktoré sa stanú

10 **Hlavný rozhovor**

16 A čo ďalej

18 **Letom svetom**

24 Science

29 **Glosa**

32 N-vecí

40 **Reviews**

UŽ SI NIEKEDY BRIGÁDOVAL/A?

Moje skúsenosti s brigádami sa začali len minulý rok, a to doučovaním angličtiny. Úprimne, pred prvou hodinou som bola vystrašená. Bolo to pre mňa niečo nové a nebola som si úplne istá, či trikrát týždenne zvládnem doučovať. Po roku ma to už nebavilo a rozhodla som sa s tým skončiť. Určite to bola veľmi dobrá skúsenosť, vďaka čomu som si dobre privyrobila. Moja ďalšia skúsenosť bola v call centre, čo opäť nebolo nič pre mňa a preto viem, že ak v budúcnosti budem premýšľať nad brigádou, tak len takou, v ktorej sa vyhnem stereotypu.

Adriana Repáňová Y3

Moja prvá brigáda bola minulé leto. Pred nástupom som nemala veľké očakávania, a preto som bola neskôr príjemne prekvapená. Skvelý kolektív, šéf a zážitky spojené s prácou v kuchyni. Letnú brigádu by si mal, podľa mňa, vyskúšať každý. Som veľmi rada, že sa mi podarilo nájsť také skvelé pracovné podmienky, aké som mala tam.

Zuzana Plešková Y2

Prešla som si už mnohými brigádami, či už jednorazovými alebo dlhodobjšími. Myslím si, že každý zažíva ten stres pred nastúpením do práce/brigády a ja nie som žiadnou výnimkou. Keď som sa už oboznámila s prostredím, vedúcimi a kolegami, tak sa ten zvláštny pocit vytratil. Potom už išlo všetko jednoduchšie. Samozrejme po ukončení som bola veľmi šťastná, že už nemusím drieť, môžem si trochu oddýchnuť a v peňaženke čosi mám. Každému by som dala iba jednu radu: Všetky zlé aj dobré skúsenosti si treba vážiť, lebo tie vám potom pomôžu pri hľadaní ďalšej brigády, práce a celkovo v živote.

Dominika Kršková Y4

Prvý krát som brigádovala toto leto ako sprievodkyňa v Slovenskom národnom múzeu v Martine. Dojmy pred boli...nechcem povedať zmiešané, to nie je to správne slovo. Mala som z toho trochu obavy, lebo som brigádu ani nehládala, len mi proste spadla z neba. Po osobnom pohovore som sa ale úplne prestala báť. Boli tam milí ľudia a prijali ma do kolektívu. Aj keď som bola od nich o dosť mladšia, všetci sme si tykali. Odchádzala som s mnohými skúsenosťami a úprimne - bolo mi ľúto, že odchádzam. Odporučila by som ju všetkým ľuďom, čo sú otvorení a neboja sa komunikácie s cudzími.

Terézia Kakošová Y3

12.11.

Stužková

16.11.

Výročie školy

21.12.

Večerná škola

14.1.-18.2.

Pretestovanie

3.1.

Prednáška Štúdium v
Rusku

Obrázky zdroje: www.gbas.edupage.org,
ŽŠR večerná škola

DENISA RIŠIANOVÁ

IDE SA DO MESTA, PEŇAŽENKY TRASTE SA!

Aj v najbližších dňoch sa okolité i trochu vzdialené mestá rozozvučia, naplnia, ožijú kultúrou a pobavia. Tu je výber najlepších podujatí v apríli 2017.

rockovamaturita.sk

Žilina

Začneme krajským mestom, ktoré nám je najbližšie. Už 1. apríla (a nie je to vtip), v obľúbenom SmerMusic Bare môžete vidieť, počuť a zažiť Všetochuť tour. Je to tour posledného ročníka Rockovej Maturity, pričom okrem FishFace a DiamondFlowers vystúpia ďalšie 4 kapely. Dnu vás pustia za 2.5€ na hlavu.

Dátum 8.4. si zapíšte do kalendárov.

Kapela Sanchez Amsterdam vyráža na prvé vlastné turné! Po nesmiernom úspechu predkapely The Paranoid sa počas zimy rozhodli chalani vybaviť zopár koncertov, medzi ktorými je jeden aj v Žiline. My tam nebudeme chýbať, veď takáto dávka hudby, predkapelka CherryStreet a všetko len za 4 oči. To nezažijete nikde inde, len v Smere. O desať dní neskôr, ako sa predstavia finalisti Rockovej Maturity, zas-raz navštívi Žilinu Whisky aj so svojím cestovateľským kinom. Tentoraz bude rozprávať a premietiť o Laose a Thajsku.

Martin

Pravá česká dračica Lucie Bílá na svojej tour HANA nevynechá ani Martin. Konkrétne 8.4. v Športovej hale odpáli koncert, ktorý by mal rozhodne zažiť každý. Lístok môže byť váš od 25€.

Po úspešnej premiére hry Portrét Doriana Graya sa aj v apríli môžete zúčastniť na pred-

turiec.com

stavení. Miesta sú obsadené už od skorého februára, avšak ak sa vám podarí jeden uloviť, bude stať rovných 7€, ak ste ešte študent, tak za polovicu.

Bratislava

Naše hlavné mesto žije deň a noc, preto niet pochýb, že sme niektoré jeho udalosti vybrali aj do tohto článku. Začíname výstavou Kelti z Bratislavy, ktorá ešte potrvááá... niekoľko mesiacov. Nájdete ju na Bratislavskom hrade a informácie o vstupnom nájdete na oficiálnej stránke hradu.

Do konca apríla nájdete v Starej radnici aj výstavu s názvom Čo sa rozbilo v prešporských domácnostiach? Originálna a vôbec nie nudná výstava poteší malých i veľkých, náročných aj skromných. Zaujme nadšených historikov, nepodarených satirikov, ale i tých, ktorí nemajú v nedeľu čo robiť a chcú stráviť deň v Bratislave.

Zahraničie

Už desiaty raz sa vo Viedni stretne elegancia a inakosť. Ples, ktorý je kombináciou týchto dvoch ponúka extravagantnú zábavu, nepredstaviteľné outfity a božskú zábavu. Vstu-

penka stojí od 45€, no s kúpou netreba čakať

až do osudnej soboty - 29. apríla.

Kúsok ďalej, v stovežatej, vystúpia 10. apríla Cigarettes After Sex. My veríme, že zahrajú všeličo zo svojej tvorby, modlíme sa za prvé songy z roku 2008 a tak ďalej a tak ďalej. Lístok za 495 Kč.

La Putyka. Jedna hodina a pätnásť minút. Energický pohľad na Česko. Divadlo. Tri dátumy predstavení v apríli. 250-490 Kč. Nevládzeme sa tešiť aj písať, tak len takto v skratke. Utekáme objednávať lístky, veď tieto akcie sú dar z nebies!

MÁRIA RUSNÁKOVÁ

CIGARETTES AFTER SEX

8. 4. 17 · Fléda, Brno
10. 4. 17 · Roxy, Praha

udalostivpraze.cz

NA SLOVÍČKO S PÁNOM RIADITEĽOM

Takže, mohol by som začať napríklad trošku nevážne o vážnej veci.

Ružová farba je výsledkom zmiešavania bielej a červenej farby. Záleží od pomeru, akú sýtu ružovú dostaneme. Ak červená je farbou energie, vášne, kreativity, sily i nekontrolovaných výbuchov temperamentu, biela je symbolom nevinnosti, čistoty, začiatku, očisty, úprimnosti a duchovna. Ružová je teda niekde medzi tým, je farbou, ktorá charakteristiky a vlastnosti červenej a bielej zjemňuje, vyvažuje, harmonizuje. S touto farbou sa spájajú také pojmy, ako priateľstvo, šťastie, sloboda a láska, ale aj súcit, sentimentalita a romantika. Túto farbu obľubujú alebo sú s ňou spájaní ľudia s estetickým cítením, milujúci umenie, nadchýnajúci sa pre všetko pekné a harmonické. Farba samotná pôsobí proti negatívnym emóciám, hnevu, tlmí búrky a vášne.

Farby s vyššou vlnovou dĺžkou, napríklad červená (okolo 700 nm) majú nižší koeficient lomu než farby s nižšou

vlnovou dĺžkou (okolo 400 nm), a preto sa nám červené predmety zdajú bližšie a väčšie a naopak, také ružové vzdialenejšie a menšie. Takže ružové steny sa zdajú byť vzdialenejšie a aj priestor akoby väčší.

Vnímanie farieb ľuďmi je veľmi špecifické a individuálne, aj keď existuje oblasť psy-

chológie, ktorá sa venuje aj významom farieb a ich vplyvom na človeka.

*Děťátko vím, že se ti líbí
u táty na klíně si hrát,
tatínek tobě něco slíbí,
ale musíš pak jít spát.*

*Ružovou ti krinolínu koupím, dítě mé,
až půjdeš jednou na veliký bál,
jakou tehdy měla máma, když jí srdce
své*

tvůj táta tam při tanci dal.

*Ružovou ti krinolínu koupím, dítě mé,
až půjdeš jednou na veliký bál,
aby někdo jako táta za srdéčko tvé
Ti z lásky taky svoje srdce dal.*

No a teraz vážne o nevážnej téme. Archeológovia, ale nielen oni, často pod nánosmi všeličoho, ale aj vrstiev farieb, objavujú na múroch starých budov – palácov, chrámov – umelecky a historicky vzácné fresky.

Reštaurátori ich potom dlho centimeter po centimetri reparujú, aby ich verejnosť mohla obdivovať. V učebni, ktorú označujeme 2.19, sa na niektorých miestach stien objavili zaujímavé výtvyry, hodné uchovania pre budúce generácie. Celkom dobrou metódou sa mi zdalo prekryť ich novým náterom. Ale hodnotné výtvyry sú zachytené aj v elektronickej databáze. Ale originál je originál. Ak doterajšie poznámky o ružovej nestačili, tak ešte pár slov pre pragmatikov.

Prosil som pani zástupkyňu Ing. Martinu Lojdovú, aby predmetnú učebňa nechala novo vymalovať, pretože „tvorivosť“ niektorých žiakov by nemusela byť pochopená, alebo pochopená nesprávne. Bolo to v období pred Open Day a prípravy osláv spojených s 25. výročím školy. V škole máme niekoľko litrov (kilogramov) farieb, ktoré škole boli jednou predajňou farieb – lakov darované. Hlavne ružovej. Pani zástupkyňa prosbu zrealizovala a učebňa je čistá a hygienická a jej steny pripravené na ďalšie pokračovanie „tvorivej expanzie“ insitných umelcov.

PÁN RIADITEĽ

JEDEN, DVA, TRI, ŠTYRI, PÄŤ – SPOČÍTAM TO VŠETKO HNEĎ

Päť kvietokov na lúke, päť prštekov na ruke, päť rokov na GBASe... To, ako si ich predstavujeme, sa určite líši od človeka, no mne to pripomína len kopec. Nemyslím tým to kliše zobrazenie kopca ťažkosťou ako destinácie, ktorú musíte ambiciózne zdolať s okovami na nohách a so zviazanými rukami (častý motív školských úvah), ale môj kopec, ktorý treba chápať ako celok „se všim všudy“.

Začíname pomaly. Popri rozširovaní nášho vocablistu a hľadaní si nových kamarátov je veľmi ťažké vidieť reálnu výšku hory takto zdola. Aj keď nám turisti, čo sa vracajú zhora tvrdia, že je to veľmi náročné, neveríme im. Ďalší rok už ale predstavuje strmejšiu záťaž. Viac predmetov tvorí viac prekážok, čo musíme prekonať, ale tancom aj tie preskáčeme, až kým sa zrazu neunavíme a nevedomíme si, že už prestávame vladať.

To už prechádza tretí ročník. Ten, čo je všeobecne pokladaný za ten najťažší. Horské chodníčky nahradili už len balvany a to ani nevieme, s kým vlastne kráčame. Naši spoluturisti sa neustále menia, lebo sa rozhodnú ísť inou, a podľa nich jednoduchšou cestou. Dochádzajú nám horalky, dochádza nám sila, dochádza nám sloboda vybrať si svoj

smer, lebo stále kráčame v skupinách.

To, aký je vrchol, neviem. Dúfam, že tam bude pokoj a spev lesných vtáčkov. Cesta naspäť sa môže zdať ľahšia, no bolesť v nohách už prechádza do celého tela, a hoci sme si svojim šiestym zmyslom vybrali tú lepšiu cestu, ocitáme sa pred väčšími prekážkami sami, čo môže byť náročné. Na samom konci je vidina útulnej postele a teplého čaju, čo nás poháňa vpred aj napriek tomu, že telo kričí, aby sme zastavili. Posledné kroky prejdú rýchlo a často sa pri nich obzeráme dozadu na to, čo sme už zvládli. Koniec príde. Vymaže všetko zlé, a vyhiglightuje všetko dobré. Len na konci sa môžeme rozhodnúť, či pôjdeme na túru znova, alebo to radšej už skúšať nebudeme (asi tak ako ja na KOŽAZE).

Lepšie by to asi opísali anonymní zástupcovia z každého ročníka, ktorých som vybrala. Študenti ako mnohí, a predsa sú iní (no nevdychujú život chladnej hrude hliny). Veci, čo máme medzi sebou spoločné a rozdielne mi prídu fascinujúce, a preto som si aj vybrala tento netradičný motív na interview. Niektoré otázky však stále visia vo vzduchu, lebo sa na ne nedá odpovedať: Sú tieto rozdiely niečo, čo nás raz môže spojiť? Budeme v budúcnosti rovnakí ako absolventi v súčas-

nosti? Je pravda, že jediné, čo našej škole ostáva (a čo stráca), je ten bájný duch GBASu? Bol duch GBASu stvorený len kedysi dávno alebo existuje v každom z nás ešte teraz? Na žiadne z nich som odpoveď nedokázala objaviť, no hlasy ľudí, ktorých som spovedala, tomu určite dopomohli.

Ako by si opísal/a svoj dokonalý deň na GBASe?

Y1: Ešte pred nejakým časom by to bol voľný, ale teraz u mňa vyhráva dvojposchodový vlak ráno, prázdna šatňa, prvá hodina maximálne na dvojke, výpredaj v bufete, rozhlas ovládaný ľuďmi s dokonalým hudobným vkusom, krátky rad na obed, moja obľúbená kombinácia učiteľov a náhodné vrecko pukancov niekde voľne dostupné v triede.

Y2: Možno čakáte, že poviem niečo ako: Dokonalý deň by bol, keby sme sa neučili. To si však nemyslím, lebo keď sa neučíme, v škole je nuda a každý by bol radšej doma. Môj dokonalý deň by som možno začal aj príchodom na nultú. Išiel by som na volejbal a potom by nasledovali moje obľúbené predmety. Mohli by sme mať nejaký dobrý obed (napríklad obľúbenú ázijskú kuraciu panvicu) a poobede by sme šli so spolužiakmi na grass a hrali volejbal alebo len tak relaxovali a čakali na príchod vlaku...

Y3: Ráno si prídem na nultú hodinu a vlaky

nemeškali. Nultú strávim produktívne s ľuďmi, ktorých mám rada. Potom je predomnou maximálne šesť nenáročných hodín, na ktorých ma nečakajú žiadne testy ani prekvapenia v podobe popov. Keď odbije 13:40, idem do jedálne, pred ktorou nestojí žiaden rad, a tak sa rovno dostanem ku lievancom s aspoň dvoma lyžicami lekváru. Potom sa bez čakania poberiem na vlak a ten nemešká, vďaka čomu sa dostanem domov v rozumnom čase.

Y4: Niet lepšieho dňa, ako keď odpadne slovenčina, čiže napríklad taký štvrtok plný jazykov, dejín kultúry a hlavne bez SJL...to by bola paráda.

Y5: Dokonalý deň na GBASe neexistuje. Či už je príliš dlhý rad v bufete alebo človeka čaká deň, kedy má 9 hodín, stále sa niečo nájde. No to neznamená, že nemôžem mať dobrý deň na GBASe. Ísť na hodiny, na ktoré sa teším, alebo porozprávať sa s tými, ktorých som už dlhšie nevidel. To sú aktivity, ktoré obohacujú všednosť študentských dní.

Máš pocit, že štúdium na tejto škole je náročné?

Y1: Prokrastinácia je láska, akurát som si istý, že čím vyšší ročník si budem písať za meno, tým menej jej bude a aj tak budem všetko odovzdávať 0,8 mikrosekundy pred deadlineom.

Y2: Áno, myslím si, že štúdium je náročné, najmä v porovnaní s obyčajnými gymnáziami. Ale netvrdím, že sa to nedá zvládnuť. V prváku sa „otúkate“ a potom, ak nepoľavíte v úsilí, to pôjde aj samo a časom si na to zvyknete.

Y3: Určite mám, a to ste sa ma ešte nespýtali počas náročného týždňa. Zároveň si však uvedomujem jednu vec. Tou je, že práve náročnosť mne osobne veľmi pomohla. Pod tlakom si totiž človek najlepšie určí priority a akoby sám od seba vedel, čo uprednostní, keď si napríklad musí vybrať z dvoch- troch predmetov, z ktorých ho čaká písomka v ten istý deň.

Y4: Mám.

Y5: Náročnosť štúdia závisí od každého z nás. Tak ako veľa si naložíme práce na chrbát, tak náročné to aj pre nás bude uniešť. Pre niekoho môže byť dostatočná záťaž už len vyučovací proces, no niekto sa rád angažuje aj v mimoškolských aktivitách, a tak sa štúdium stáva náročnejšie, keďže čas aj energia sú limitované zdroje.

Ktorý ročník by si si zopakoval/a znova, ak by si mal tú možnosť, prípadne, v ktorom ročníku by si sa chcel/a ocitnúť hneď teraz?

Y1: Kvôli stratenému roku na bezperspektívnej základnej škole by som si skočil minimálne do druhého, a keďže sa snažím odstrániť zvyk mať nejaký voľný čas, pravdepodobne ešte niekam vyššie, aby som bol námetom na GBASácke legendy.

Y2: Páči sa mi tam, kde som teraz. V prvom ročníku to bolo ešte len také spoznávanie, nebolo to také skutočné. Boli sme noví prváčikovia a potrebovali sme sa zabehnúť. Na začiatku sa mi síce nepáčili pomiešané

skupiny, ale zvykol som si. Niekedy však uvažujem, aké by to bolo, keby som už bol piatakom a končil GBAS, takže keby som mal tú možnosť, na krátku chvíľu by som si skočil do piatku.

Y3: Občas rozmýšľam, aké by to bolo vrátiť sa do prvého ročníka po tom všetkom, čím som si prešiel. Ak by som si so sebou mohol zobrať terajší prístup aj angličtinu, normálne by som do toho šiel.

Y4: Ja už chcem zo Sučian vypadnúť. Netvrdím, že 4 roky priniesli len zlé skúsenosti, ale akosi to vo mne zanechalo dojem, že všetko dobré bolo dvojnásobne vynahradené tým zlým. Čiže štvrták sa mi zatiaľ páči najviac a ročníky predtým si radšej nepripomínam.

Y5: Popravde asi by som si skôr nechcel zopakovať žiaden z ročníkov. Nie žeby som to tu neznášal, ale čo bolo, bolo. Päť rokov na GBASe stačí. Možno, ak by bolo možné prežiť ešte raz ročník - napríklad taký prvák no spoločne s mojimi spolužiakmi v roku 2012/2013. Vrátiť sa späť v čase a pozorovať tie zmeny.

Naplnil GBAS tvoje očakávania, alebo by si sa rozhodol/-a inak, keby sa dalo (IB, gymnázium v tvojom okolí, iný typ školy)?

Y1: Potrebujem, aby ľudia vynašli teleport, potom mi nič na GBASe prekážať nebude. Očakávania boli naplnené, keby som vedel o atmosfére, ktorá tu panuje, určite tu dotiahnem čím viac nerozhodných ľudí, tým lepšie.

Y2: GBAS rozhodne naplnil moje očakávania, a keby som mal znovu absolvovať vyberanie si strednej školy a rozosielanie prihlášok, mojou prvou voľbou by bol určite

GBAS.

Y3: Nápad ísť na GBAS bol v mojom prípade veľmi spontánny, a teda som nemal žiadne očakávania. A či by som menil? Občas si hovorím, koľko výhod by to malo, keby som každý deň neprecestoval dve hodiny a chodil pohodlne do školy v našom meste. Na druhú stranu sú tu ale ľudia, ktorých som v škole spoznal a neviem si bez nich strednú predstaviť. Keď si to teda objektívne zhodnotím, to cestovanie za to stojí. Keby som sa teda mal rozhodovať znova, rozhodol by som sa pravdepodobne rovnako.

Y4: Očakávania mi dávno pochovali problémy a povinnosti. Nemyslím si, že to je všade ako prechádzka ružovým sadom. Hejty, narážky na prestup a podobne vyšli aj z mojich úst. Tu však skôr platí, že za susedovým plotom je tráva vždy zelenšia...

Y5: Nie som si istý, kde by som skončil, ak by som sa neskúsil dostať do Sučian. No popravde ja som spokojný s touto voľbou a nemenil by som.

Myslíš si, že kamaráti, ktorých si si doteraz v škole našiel, budú tvojimi po celý život?

Y1: Z veľkej časti toto závisí od nich, keďže ja som skôr ten pasívny človek, a som si istý, že sa nájdu aj lepšie voľby na kamarátov. Každopádne,

bol by som rád, keby to tak bolo, nerobím si nádeje. Budeme mať dosť veľa práce s vlastným životom, nie to ešte riešiť cudzie.

Y2: Niektorí áno, niektorí nie. Určite sa s blízkymi kamarátmi chcem stretávať ešte dlho, dlho po skončení GBASU, alebo s nimi aspoň ostať v kontakte.

Y3: Bude ťažšie zostať v kontakte, keď sa všetci rozlezieme do rôznych kútov sveta, ale úprimne dúfam, že áno. Na škole mám svojich úplne najlepších priateľov a nechcem ich stratiť.

Y4: Ťažko povedať. Už len dialka môže všeličo zmeniť, nehovoriac o rodine, iných záujmoch...možno sa na ľudí netreba veľa viazať, aby vám to potom neublížilo. Stredná je len jedna etapa života.

Y5: Nevieť. To nikto nevie, čo bude. Ak by som ich už ale nevidel aj po škole, tak som vďačný za to, že som ich stretol tu a že obohatili môj život.

Je niečo, v čom škola zmenila teba?

Y1: Zistil som, že môj humor, pravdepodobne, nebude až taká podprahovka a dostáva sa mi ocenenia pre moje úbohé puns a slovné hračky všetkých typov v angličtine, ale hlavne, znížil som svoj minimálny spánkový čas, čo už je naozaj úspech.

Y2: Myslím si, že odkedy som tu, som sebaistejší a viac spoločenský. Nikdy som nebol hanblivý a nemal som nejaké zábrany prihovoriť sa neznámym ľuďom, no teraz to pre mňa predstavuje ešte menší problém ako predtým.

Y3: Je toho veľa. Najmä môj prístup. Pre nezdravého perfekcionista vie byť totižto GBAS terapiou šokom. Konečne mám nejaký ten rebríček priorít a snažím sa ho držať. Viac-menej viem, čo chcem, a idem si za tým, vďaka čomu sa vo mne začala ozývať aj zodpovednosť (nie je to sláva, ale sem-tam sa prekonám).

Y4: Vďaka nej mám hrošiu kožu a vycibrený sarkazmus.

Y5: Hlavne ma zmenila v postoji k životu.

Veríš v ducha GBASu alebo berieš GBAS ako životný štýl?

Y1: GBAS je hlavne centrom života, pretože tak ak pred neGBASákmi prednesiete nejakú narážku, ktorú nemajú absolútnu šancu pochopiť, zistíte, že s tými ľuďmi sa nedá o ničom rozprávať. Postupom času sa zase obrátite zo svojho mimoGBASového života pekne späť domov, a ak máte šťastie a nie ste inovatívni, aj na univerzite vás budú prenasledovať GBASáci, či už absolventi, alebo spolužiaci. GBASu sa už nikdy nezbavíte, ak ste raz do toho spadli.

Y2: GBAS je svojím spôsobom životný štýl,

lebo sa mu mnohokrát prispôsobujem, no zároveň si myslím, že mám v sebe aj ducha GBAS-u. Koniec-koncov, nedá sa chodiť na GBAS a nemať v sebe jeho ducha. Z oboch vecí podľa mňa nájdete kúsok v každom z nás, tzv. gbasákov.

Y3: Pod duchom GBASu si predstavujem atmosféru, ktorá v škole panuje medzi ľuďmi, a taktiež pocit, že niekam patríte. Ja ho na našej škole mám, a keď vidím, koľko ľudí sa združuje na školských akciách aj vtedy, keď už sú zo školy niekoľko rokov preč, viem, že niečo ich sem taktiež musí ťahať. Podľa mňa je to práve ten duch kolektívu, alebo ak chcete tak duch GBASu. A životný štýl? Ten ma každý tak, ako si ho určí, a hoci škola zaberá dosť veľkú časť našich životov, nemyslím si, že by sa dala nazvať životným štýlom sama o sebe. Životný štýl totižto určuje to, kým sme, a naša škola je predsa plná rozdielnych osobností. Keby všetci mali nastavený životný štýl podriadený škole, toto by nebolo možné.

Y4: Gbas je škola. Nič viac, nič menej.

Y5: Duch GBASu tu vždy bol a vždy bude, no mení sa. Tak ako sa menia aj študenti a zamestnanci, tak rovnako aj duch školy. Ľudia tvrdia, že GBAS už nie je to, čo býval. To je pravda. Už nikdy nebude to, čo bol. Všetko sa mení. Prichádzajú stále nové zástupy prvákov, ktoré sa nedajú porovnávať so študentmi predtým, pretože vyrastali v inej dobe. Veta typu - GBAS upadá, je príliš silná a dáva túto školu priam do zatratenia. Skôr by som povedal, že GBAS sa vyvíja a zároveň mení. Ako? Na to musí odpovedať každý sám na základe vlastnej skúsenosti.

LUCIA MAGÁTHOVÁ

BEHIND THE SCENES

Bola to iba hodina. Iba šesťdesiat minút vo svetle reflektorov pred všetkými tými divákmi. No verte mi, za každou tou minútou bol minimálne deň práce.

Po nespočetných stretnutiach, dohadoch, brainstormingoch a hlasovaniach vznikol nápad, ktorý bol, ako to povedať, spoločnosťou akceptovateľný a skutočne realizovateľný. Dospeli sme k záveru, že by bolo super trochu prevetrať prvákov časom. A tak sa začali prípravy na tohtoročné imatrikulácie a la cestovanie v čase.

Tento fenomén je pre nás v prítomnosti zatiaľ len príbeh zo sci-fi filmov, na pomoc nám preto prišiel šialený vedec (aj so svojim verným pomocníkom samozrejme) z budúcnosti vo svojom vlastnoručne zostrojenom stroji času. Vedec spolu s prvákmi počas svojej strastiplnej cesty prešli naprieč minulosťou, súčasnosťou, ba dokonca aj budúcnosťou, z čoho vznikli dve tanečné a jedno krásne hudobné vystúpenie.

Aj jednotlivé imatrikuláčne popoludnia sa niesli v tomto znamení. Tu sme nechali svoju fantáziu pracovať a obohacovali sme cestu našim dobrodruhom rôznymi úlohami, výzvami a súťažiami. Ak by sa niekto pýtal, áno, aj prváci si to všetko užívali, nielen my. Keď už sme tu mali toho nášho vedca z budúcnosti, rozhodli sme sa mu ukázať

GBAS v jeho plnej kráse. Samozrejme tak, aby sme nič nevynechali. Takže sme sa mu piatimi tanečnými vystúpeniami pokúsili predstaviť nás všetkých. Všetkých takých, akí sme. Nemohli chýbať „športovci“, „pohodáčci“, „kockáči“, „party ľudia“ a tiež naše „mean girls“. Čiže naše skupinky GBASu.

A na záver, aby sme nezabudli na to najdôležitejšie, celý program sme dotiahli dokonca len vďaka silnej spolupráci (a našim dvom koordinátorkám, ktoré nám nedali pokoj, kým nebolo všetko perfektné), či už to bolo medzi nami tretiakmi, s prvákmi alebo s učiteľmi. A tak sme si nakoniec ešte všetci spolu zatancovali na pieseň „We're all in this together“. Už nám ostáva len dúfať, že ste sa na náš úkor dobre pobavili a že sa prváci po tomto programe, ktorý patril iba im, cítili patrične privítaní na svojej novej škole.

HÁMA ISMAIL

ČO TAK SKÚSIŤ VYSOKÚ ŠKOLU V HOLANDSKU?

Holandsko je krajina veterných mlynov, drevákov, šípok, bicyklov, tulipánov a... študentov. Darmo, Holandsko učarovalo nielen Rembrandtovi a van Goghovi, ale aj mnohým mladým ľuďom, ktorým okrem dobrého života táto krajina ponúka aj kvalitné vysokoškolské vzdelanie. Jedným z nich je aj naša absolventka Katka Štiglicová, ktorú niektorí z vás mohli počuť v škole na konci minulého školského roka rozprávať práve o vysokoškolskom štúdiu v Holandsku na seminároch Sučany Alumni. Aby ale o týchto možnostiach vedelo čo najviac ľudí, prečítajte si jej postrehy.

„Štúdium v Holandsku je podľa môjho názoru výrazne odlišné od štúdia na Slovensku. Naš akademický rok je na väčšine univerzít rozdelený nie na semestre, ale na kvartály.

Každý kvartál končí exam week-om, kedy máme na každý deň naplánovanú aspoň jednu skúšku. To znamená, že štúdium tu je omnoho intenzívnejšie, máme menej času na prípravu na daný predmet v porovnaní s dlhými semestrami. Na druhej strane, prípravy sú intenzívnejšie, prednášky sú väčšinou nasledované ešte workshopmi, kde si každý môže na praktických príkladoch overiť, nakoľko si osvojil materiály poslednej prednášky.

Život v Holandsku je naozaj multikultúrna skúsenosť, keďže v krajine je veľké množstvo cudzincov, a aj keď je holandčina úradným jazykom, všade sa bez problémov dohovoríte po anglicky. Rovnako sa mi tu veľmi páči, že profesori, ktorí sú vo svojej profesii naozaj veľké kapacity z celého sveta, sa k nám správajú absolútne otvorene a priateľsky. Za štyri

roky som sa tu nestrela s pocitom, že by si niekto na mňa zasadol, alebo by sa nás študentov snažil potopiť a

dokázať niečo svojmu egu. Je to presne naopak, všetci mi boli vždy veľmi nápomocní, nielen ohľadom akademického rozvoja, ale aj keď som napríklad potrebovala vybaviť papiere na holandských úradoch a nerozumela som, ako mám presne postupovať.

Ďalšou zaujímavosťou je to, že si profesori výrazne zakladajú na našej spätnej väzbe. V prípade akýchkoľvek námietok poprosili nás študentov o návrhy, ako danú situáciu zlepšiť a vyhnúť sa podobným problémom v budúcnosti. Myslím si, že takáto dôsledná sebareflexia na Slovensku zatiaľ výrazne chýba a možno aj práve preto majú naše univerzity problém s napredovaním a správnu motiváciou študentov. Keď si raz vážite profesora nielen ako akademika, ale aj ako človeka a mentora, ktorý tu bol vždy pre vás a dodával vám silu a motiváciu, zrazu pochopíte, že sa neučíte len sami pre seba, ale aj pre neho, pretože taký človek si nezaslúži, aby ste sklamali jeho dôveru a čas, ktorý do vás vložil.

Ja konkrétne študujem na Haagskej univerzite aplikovaných vied medzinárodné a európske právo. Pre túto školu som sa rozhodla, lebo je výrazne prakticky orientovaná. To znamená, že počas štúdia som pracovala na rôznych projektoch, ktoré boli simuláciami prípadov pred medzinárodným trestným súdom, arbitrážnym panelom, ako je zasadnutie európskeho parlamentu či valného

zhromaždenia OSN a mnoho iných. Naše bakalárske štúdium trvá štyri roky, pretože počas posledného roku máme povinnú aspoň šesťmesačnú stáž. Štruktúra tohto programu nám má teda výrazne uľahčiť uplatniť sa v pracovnom živote po ukončení školy, vzhľadom na to, že už počas štúdia nadobúdame skutočné pracovné skúsenosti, ktoré sú počas bakalárskeho štúdia, až na pár letných stáží, skôr výnimkou ako pravidlom.”

Ja by som na záver ešte dodala, že ročné školné na univerzite je pre študenta z Európskej únie 2000 eur. Podobne ako vo väčšine krajín je možné školné zaplatiť postupne na splátky, žiadať o štipendia, granty či pôžičku. Či už ste o holandskom vysokoškolskom vzdelávacom systéme počuli, alebo je to pre vás po prvý raz, verím, že vám Katkine slová rozšírili obzor, a aj Holandsko ste zaradili medzi možné cesty vlastnej budúcnosti.

KATARÍNA KANDRIKOVÁ

potom, sú už len detaily. A námietky? Tie sú vždy, pretože aby sme si navzájom nezačali liezť na nervy, permanentne sa dissujeme.

Táto expedícia bola v podstate štafetová, keďže ste v Ulánbátare odovzdali Vasilla ďalšej posádke, ktorá ho doviezla domov. Dlhو ste vyberali, kto vám Vasilla privezie naspäť, alebo vás niečo tak zaujalo, že to bolo jasné rozhodnutie?

Keďže sme mali len tie dva týždne, museli sme sa rozhodnúť, či pôjdeme obojsmernú trasu (teda na nejaké miesto, odkiaľ sa do dvoch týždňov dokážeme aj vrátiť) alebo jednosmerne s tým, že auto ostane tam. Po rozhodnutí ísť jednosmerne sme dali dohromady prvý plán, že prideme auto do Ulánbátaru a tam ho rituálne podpálime a odletíme domov, ale dostali sme nejaký záchvat zodpovednosti, že to by sa predsa len nemalo a zavesili sme na náš fejsbúk LADA Svetom výzvu, či s tým autom niekto nechce ísť späť. Vybrali sme ľudí, na ktorých bolo od začiatku vidieť, že to myslia naozaj vážne. Ich prvá otázka bola, na aký dátum si majú kúpiť letenku.

Absolvovali ste viacero expedícií, prešli počas nich mnohými netradičnými, často neznámymi krajinami, cez ktoré treba prechod naplánovať do dňa až do hodiny. Ako vyzerá a ako dlho asi trvá plánovanie takej dlhej cesty?

Závisí to samozrejme od krajín, do ktorých sa chystáme. Čím je zložitejšie dostať sa do tej ktorej krajiny, tým dlhšie trvá vybavovanie. Najprv zisťovanie podmienok vstupu, obvykle aj vybavovanie víz a ešte overujeme, či sa tam dá jednoducho dostať auto a čo všetko na to treba.

Keďže na expedíciách zvykneme držať fakt silné cestovateľské tempo, napríklad teraz do Mongolska sme dali 6000 kilometrov za 5 dní, čo je na žiguli silný výkon, tak to plánovanie a načasovanie víz musí byť niekedy fakt s presnosťou na dni.

Takže plánovanie takej mesačnej expedície trvá obvykle približne tri mesiace. Dalo by sa to určite stihnúť aj oveľa rýchlejšie, ale nás baví aj plánovanie, tak si ho vychutnávame.

Takáto cesta so všetkými vízami, palivom, ubytkom, stravou.... celkom ide do peňazí a vy (predpokladám) nie ste milionári, takže ako zháňate sponzorov?

Nie je to najlacnejšia záľuba, určite taký futbal je lacnejší. Milionári nie sme a aj keď je to

zarážajúce, je nepravdepodobné, že sa jeden z nás v dohľadnej dobe milionárom stane. Snažíme sa sponzorom alebo ľuďom, ktorí nás chcú podporiť, niečo ponúknuť. O ceste do Afriky sme napríklad vydali knihu, ktorú si ľudia mohli už pred samotnou cestou kúpiť na serveri Štartovač.sk. Po ceste robíme prezentácie a dosť nás baví rozprávať naše podivné zážitky a zabávať tým ľudí. No a občas sa nájde aj nejaká firma, respektíve ľudia z nejakej firmy, ktorí nám chcú výmenou za nálepku pomôcť.

Všetky cesty ste prešli na starom žiguli, čo nie je práve ideálne auto do každého terénu (so všetkou cfou). Sú chvíle, kedy toto rozhod-

nutie ľutujete, alebo ste takto nikdy neuvažovali? Predsa len, aj terén na LADA je k dispozícii.

Kdeže, Vasil' je hlavným členom posádky, bez debaty. Je to nezničiteľný ruský terminátor, ktorého nezastaví žiadna prekážka! Iba...ak by ho zastavila :D. Občas sa to pokazí, ale vždy sa nájde niekto, kto to vie opraviť (my nevieme) a nie je to pohodlné ako s-kový mercedes, ale inak je to auto dokonalé. Má

sedačky z kvalitnej koženky, bez problému dosiahne svetelnú rýchlosť (80 km/h) a skoro vôbec do neho neprší. Dokonalé!

Na záver klasická otázka pre cestovateľov – čo vám dáva cestovanie? Cítite sa vďaka tomu bohatší, keď spoznávate nové kultúry, krajiny, nových ľudí.....?

To je na tom celom asi najviac dôležité. Cestovanie a spoznávanie iných krajín a kultúr človeku otvorí oči. Na veľa vecí získa nový pohľad, zistí, ako to funguje alebo nefunguje inde vo svete a zbúra všetky predsudky, ktoré vládnu svetom. V Iráne vás vraj moslimovia zabijú, v Afrike vás černosi unesú a rozkrájajú a neviem čo. Potom prídeš do Iránu a stretneš najpohostinnejších ľudí na svete. Alebo prídeš do Afriky...a neunesú ťa. Prídeš na ruské hranice...a colník brat Slovan ťa nechá 7 hodín stáť na slnku a uráža ťa, lebo chce pekný úplatok. A teraz si vyber. Každý by mal aspoň trochen cestovať a mať na cestách otvorené oči, vnímať, ako to vo svete chodí a potom môže to najlepšie aplikovať aj u seba.

Ďakujeme za pozornosť, cenný čitateľ. Ak nás chceš sledovať, máme fejsbúk, čo sa volá LADA Svetom a tiež máme web ladasvetom.sk, kde nájdeš naše cestopisy, fotky, videá a podobné životne dôležité veci.

SPRACOVALA
DŽONKA NIEPELOVÁ

---

17 THINGS YOU DON'T NEED TO KNOW IN YEAR 2017

---

1. Cookie Monster's real name is "Sid".
2. For most of us, a human's earlobes and nipples are perfectly aligned.
3. The stickers that supermarkets use on fruit are completely edible. Even the glue is food grade.
4. Every two minutes, we take as many photos as all of humanity took during the 1800s.
5. April 11, 1954 is considered the most boring day after the 20th century because nothing significant happened.
6. Ole Bentzen, an audiologist from Denmark, died from laughter in 1989 while he was watching the hilarious comedy 'A Fish Called Wanda'.
7. Rembrandt's students pulled a prank on him by painting fake coins on the floor to watch him try to pick them up.
8. Graffiti is plural. Graffito is the singular form.
9. The melody for the American National Anthem is based on an old English drinking song.
10. According to Stephen Hawking, the primitive ancestors of the chicken laid the eggs that the first chicken came from, therefore, the egg came before chicken.
11. Harvard recently discovered that three books in its library were bound in human flesh.
12. The smell of freshly cut grass is actually the grass giving off a chemical distress call.
13. The word "Utopia" comes from a Greek word meaning "no place".
14. There are undertaker bees that remove dead bee bodies and carry them 50 feet (=15.24m) away from the hive.
15. The time difference between when the Stegosaurus and the Tyrannosaurus Rex lived is longer than the time difference between when the Tyrannosaurus Rex lived and today.
16. Movie trailers used to be shown after the movie, which is why they were called "trailers."
17. Oxford University is older than the Aztecs. Teaching started in Oxford as early as 1096, and by 1249, the University was officially founded. The Aztec civilization as we know it began with the founding of Tenochtitlán in 1325.

LUCIA HALAMOVÁ

WHAT A DELIQUENT!

Do you, dear reader, know somebody who suffers from ADHD? Someone who is restless all the time, makes careless mistakes in their work, has trouble organizing tasks, is forgetful or easily distracted? For the benefit of this article, I did a small survey, asking randomly chosen people whether they knew somebody with ADHD. An exact half answered 'yes', the other half 'no'. If this condition is so well-known about, why do I more often than not hear people scold their restless kid diagnosed with ADHD for being too energetic or messing up their schoolwork?

WHAT IS IT?

ADHD (Attention-deficit hyperactivity disorder) is a behavioural disorder marked with a group of symptoms including inattentiveness, hyperactivity, and impulsiveness. It's one of the most common behavioural disorders

of childhood, and it, in most cases, prolongs into adulthood. Around 10% of school-aged children are affected by this disorder, with male population being more prone to suffer from it, although the reasons are still unknown to us. The causes are also not very clear to the scientists, but the most influential factor has shown to be the genetics. Other causes might be: low birth weight, premature delivery, brain injury, drinking alcohol and smoking during the pregnancy, and exposure to natural dangers, such as lead.

HOW DID WE FIND OUT?

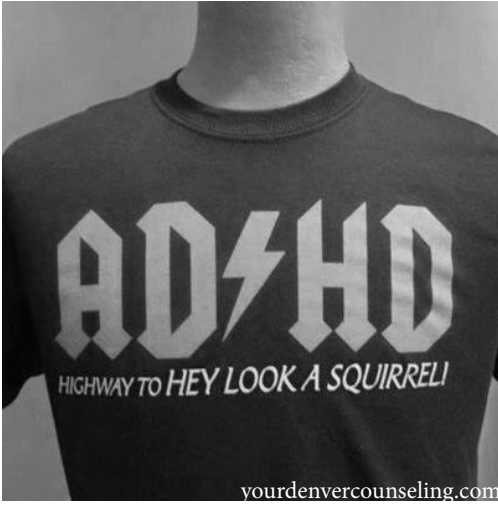
As there is no official standardized test to diagnose ADHD, a trained professional must take up the task of a throughout analysis of the person in question. The symptoms usually appear at the age of three to six, and continue during the teenage years up to the adulthood, though they might change over time. However, the symptoms must have been present before the age of twelve if a pubescent or an adult person is to be diagnosed with the disorder.

WHAT THEN?

When a person is diagnosed, the treatment starts. For children under six, the behavioural therapy is recommended; for older children and adults, medication is often added. There are three types of medication generally used: stimulants (paradoxically), which increase the levels of dopamine and

emaze.com

yourdenvercounseling.com

norepinephrine, and thus help with thinking and attention issues; non-stimulants, which take longer to start working, but are prescribed mostly if a person is having side-effects from using stimulants, or are used together with stimulants; and antidepressants, which are usually used when a patient suffers from another condition (such as depression,

anxiety,...). All types of medication require careful and close monitoring by a doctor, so as to prevent or spot any side-effects in time. The treatment also includes the training of parents, who should inform and work with the people closest to the child – from family to teachers and tutors, to ensure that their children get the guidance and understanding they need while dealing with the disorder they have no control of.

As always, there is more to the matter than it might seem. Even children that seem quiet and well-behaved might suffer from ADHD. There are many different symptoms of ADHD, and not all of them are easily seen or obvious. However, if you have a suspicion that you, or somebody you know, might have this disorder, the first thing to do is to get diagnosed so the proper treatment can begin.

TERÉZIA ČVIRIKOVÁ

BOUCHNICE TUDCEKAPRIL2008

cnn.com

VYNÁLEZY 2016

Ludia neustále na niečom pracujú. Či už je to práca do školy, vedecký výskum, alebo levitujúce žiarovky. Po dlhom rozmýšľaní, skúšaní a vytrvalej práci sa v priebehu roku 2016 podarilo dokončiť veľa projektov, ktoré uľahčia život ľuďom alebo našej planéte. Snáď vás pár z nich inšpiruje – možno dokonca k vlastnému návrhu.

Cyklotrasa nabíjaná slnkom

Počas dňa sa chodník „nabíja“ slnečnou energiou. V noci je osvetlený modrým svetlom. Tento ekologický projekt nielen zvýši bezpečnosť cyklistov v noci, no ponúka aj jedinečný zážitok. Trasa sa dokonca nachádza v neďalekom Poľsku.

Veža, ktorá nasáva špinu

Zhoršujúci sa problém znečisťovania vzduchu inšpiroval dvoch ľudí z Holandska k navrhnutiu anti-smogovej veže. Tá je oveľa potrebnejšia ako pribúdajúce nákupné centrá. Podľa autorov stavby dokáže táto sedemmetrová kovová veža vyčistiť 30-tisíc kubických metrov vzduchu za hodinu. Vďaka použitej technológii je vzduch o 60 percent čistejší. Výroba by sa mala začať čoskoro.

Flyte – levitujúca žiarovka

Tímu švédskych dizajnérov sa v priebehu piatich rokov podarilo vyvinúť niečo nezvyčajné – lampu s poletujúcou žiarovkou. Tá sa vďaka magnetickej levitácii vznáša asi jeden centimeter nad povrchom dreveného doku. Je ním napájaná bezdrôtovo, pomocou elektromagnetickej indukcie.

Nulové trenie spôsobuje, že sa počas svietenia aj otáča. Pri používaní 12 hodín denne vydrží svietiť až 11 rokov. A aby toho nebolo málo, ak máte práve dostatok svetla, položte na základňu namiesto žiarovky telefón. Nezačne síce levitovať, čo by tiež nevyzeralo najhoršie, no rada vám doplní chýbajúce percentá vašej baterky.

Samošnurovacie topánky Nike HyperAdapt 1.0

Áno, slovo „samošnurovacie“ naozaj znamená, že sa zaviažu bez vašej pomoci. Jednoducho si ich obujete, päta zasiahne senzor tlaku a vďaka systému nasleduje automatické stiahnutie popruhov podľa tvaru nohy. Ak sa stále necítite pohodlne, na boku sa nachádzajú dva gombíky, pomocou ktorých si môžete obuv dodatočne uvoľniť či stiahnuť. Pri kúpe nájdete vškattuli aj nabíjačku. Aby toho nebolo málo, podrážka je vybavená LED svetlom. To vám ukáže, kedy je

topánka utiahnutá a kedy ju treba nabíť. Schválne, napadlo vám niekedy, že raz si budeme reštarovať aj obuv? V prípade potreby spoločnosť Nike ponúka aj túto možnosť.

Oombrella

„Smart“ sú už dokonca aj dáždniky. Najnovšie obsahujú senzory, ktoré snímajú svetlo, vlhkosť a teplotu. Zozbierané údaje sú analyzované spoločne s ostatnými dátami z aplikácie Wezzoo. In-

formácie sa nasledovne ukážu používateľovi v jeho mobilnom telefóne. Sú oveľa presnejšie ako bežné predpovede počasia. Ak má pršať a vy si, ako inak, zabudnete zobrať dáždnik, upozorní vás na to telefón.

Oombrella má aj vlastnosti, ako odolnosť voči UV žiareniu a vetru. Malý závit na konci dáždnika môže poslúžiť aj ako selfie stick alebo statív na kameru.

INAKOSŤ AKO JU NEPOZNÁME

Poznáte ten pocit, keď sa na vás ľudia divne pozerajú, súdia vás a vy cítite, že medzi nich nezapadáte? To rozhodne nebol náš pocit počas dvoch novembrových podvečerov v Stanici-Záriečie. V utorok a stredu hostila Filmový festival inakosti. Žilina tak bola prvým mestom, v ktorom tento rok FFi premietal.

História hovorí, že už od roku 2007 Iniciatíva Inakosť voľne nadväzuje na tradíciu gay festivalov na Slovensku, a teda ako jediný filmový festival svojho druhu kultivovane zbrojí proti homofóbii a xenofóbii.

Aby ste si vedeli predstaviť zážitok čo najlepšie a odhodlali sa v budúcich ročníkoch zúčastniť aj vy, Karis pre vás pripravil krátke recenzie všetkého, čo sa dalo v Žiline vidieť a cítiť.

Atmosphere // Atmosféra

Útulná Stanica Žilincanov neprekvapí. Pre neŽilincanov treba spomenúť zopár vecí.

1. Premietanie prebiehalo v podkrovných priestoroch, ktoré dodávali pozeraniu pocit blízkosti, tajomna a niečoho zakázaného.
2. Neprofesionálna, no zato omnoho príjemnejšia a ústretovejšia obsluha čapovala všetko od kofoly po pivo, varila čajičky a kávy a ponúkala prvotriedne džúsy a šťavy. Všetko tu dostanete za študentské ceny.

3. Festival vôbec nebol drahý ani čo sa vstupenky týka. Ako študent alebo učiteľ by ste zaplatili 2€.

Timetable // Časový harmonogram
Počas prvého dňa sa premietali dva filmy. Krajina búrok a Chlapčica mali dokopy 190 minút, ak prirátame asi 30-minútovú prestávku...no, povedzme, že nás poriadne ománil zadky. Zvolené filmy však boli veľmi kvalitné a zanechali hlboký dojem.

Druhý deň priniesol prekvapenie v podobe návštevy. Jedna z vedúcich projektu IDentity, Emília Ondriašová, s nami divákmi viedla krátku diskusiu a ponúkla náhľad za „oponu“ tvorby biografických videí. Počas druhého

dňa boli snímky kratšie, prestávok viac a dalo sa teda prežiť celý festival bez ujmy na zdraví. Jediné, čo odporúčame, je skorší začiatok premietania.

Films // Filmy

Spomedzi piatich filmov a pasáže krátkych videí sme si vybrali tri, ktoré nám najviac uçarili a zaslúžia si vašu pozornosť.

Land of Storms (Krajina búrok)

Film o tom, ako by to vyzeralo, keby Edward Cullen nebol upír a Bella žena. Milostný trojuholník troch mužov posadený do dnešného, stále striktno konzervatívneho Maďarska.

Szabolcs je nádejný futbalista, ktorý dostane

nakladačku od svojho nemeckého milenca, a tak odchádza na samotu do malej dedinky v Maďarsku, kde sa uchýli v rozpadajúcom sa zrube. V snahe chatrč prerobiť stretáva Arona, chlapca, ktorý mu začne na stavbe vypomáhať, slovo dá slovo a zvyšok už asi poznáte.

Čo čert nechcel, nemecký milenc sa vracia na scénu a prichádza za Szabolcom do dediny. Autentický príbeh o východoeurópskom pohľade na homosexualitu, začlenení sa do spoločnosti a, samozrejme, o láske. Hoci sa príbeh poriadne zamotá, isté ostáva len jediné: Tri body v milostnom trojuholníku sa k sebe ešte nikdy nemali takto blízko.

Tomboy (Chlapčica)

Tomboy je slovičko označujúce dievčatá s tradične chlapčenskými charakteristikami alebo oblečením, či dievča vynikajúce v nejakom mužskom športe.

Snímka Chlapčica zachytáva príbeh 10-ročnej Laure, ktorá sa s rodinou presťahuje do novej štvrte. Keď stretne miestne dievča Lisu, tá si Laure kvôli jej krátkym vlasom a skôr chlapčenskému oblečeniu pomýli s chlapcom. Laure ju však z omylu nevyvedie a prezentuje sa ako chlapec menom Mikhael.

Už od prvých momentov filmu si vieme urobiť aký-taký obraz o atmosfére, v akej sa bude dej odohrávať. Žiadna zbytočne rušivá hudba, v obraze veľa svetla s autentickým prostredím aj postavami. Režisérka Céline Sciamma nemala potrebu zakomponovať prehnane dramatické a vyhrotené situácie, no napriek tomu úspešne zobrazila stres Mikhaela zo situácie, v ktorej sa

ocitol.

Film sa zameriava na kamarátov, prvú lásku, rodičov a sestru Mikhaela, to všetko popretané s jeho hľadaním samého seba a s problémom transsexuality v mladom veku, dokopy prinesené na podnose detskej nevinosti a hravosti.

Práve mix tejto aj dnes ešte kontroverznej témy a detskosti bolo to, čo na mňa urobilo dojem. Mladučkí herci sa zhostili úloh veľmi úspešne, celý dej pôsobil autenticky a bez zbytočných klišé. Už spomínané svetlé prostredie vo filme podčiarkovalo práve tú detskosť, málo hudby v pozadí zasa vyzdvihovalo trampoty, s ktorými si hlavný hrdina

musel poradiť. Za mňa 10/10, odporúčam pozrieť snáď všetkým fanúšikom aj nefanúšikom podobnej témy.

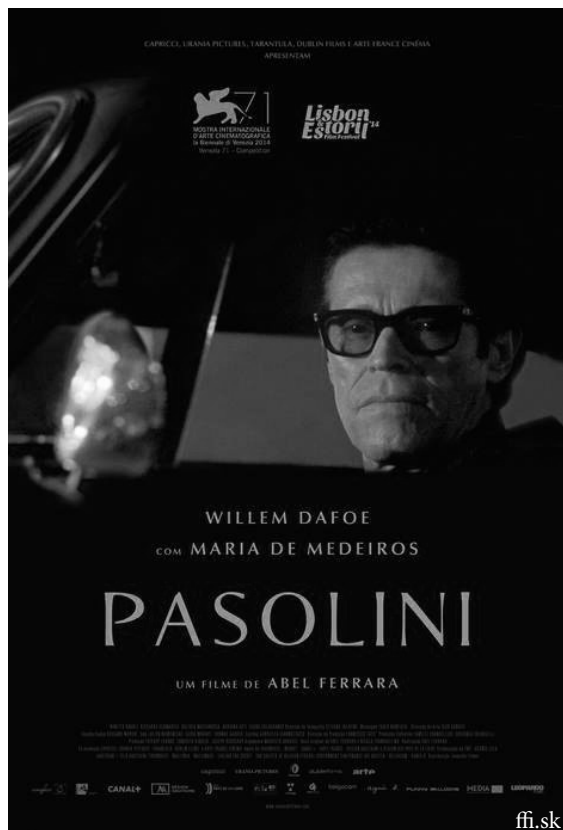
Pasolini (Pasolini)

Snáď najtemnejšia snímka festivalu si ma získala tajomnom, záhadnou spiritualitou, s akou si dokáže poradiť iba Willem Dafoe, a otázkami o živote a smrti tak dokonale komplexnými, že ich pochopíte, len ak sa nad nimi nebudete zamýšľať.

Hlavná postava biografickej drámy je kontroverzný taliansky filmár Pier Paolo Pasolini. Hoci sa Dafoe na pohľadného zosnulého ani zďaleka nepodobá, jedno sa mu musí uznať – čo zameškal vzhľadom, rozhodne nadbehol prejavom, prízvukom a rečou tela.

Okrem skvelého hereckého výkonu sme sa konečne dočkali aj poriadnej, vygradovanej hudby a napätej atmosféry. Či už sme v úplnom tichu Staničky čakali na ďalšie obohacujúce slová, alebo sme len trpeli, čo sa to dopekla na tom plátne stalo.

Pasolini je snímka drsná, mužská, erotická a silená. Nedopozerajú ju všetci, veď aj účasť na filme bola najslabšia za celý festival. Ak však máte chuť dozvedieť sa o géniovi a jeho najintímnejších zákutiach, skúste na film ísť postupne – možno si ho zamilujete ako ja.

ALICA BEDNÁRIKOVÁ,
DENISA RIŠIANOVÁ,
MÁRIA RUSNÁKOVÁ

VYZNANIA VLAKOVÝCH VAGÓNŮV ZOSTUPNE

Pre mnohých z nás vlak predstavuje druhý domov a je jedno, či v ňom piatok strávime päť hodín, alebo si nestačíme doň ani len sadnúť, uvelebiť sa a už škripe brzdením o zamrznuté koľajnice v Sučanoch. Musíme ním jazdiť, a preto mu musíme prepáčiť aj to, že niekedy mešká hodinku či dve, ale aj to, že keď my výnimočne meškáme minútu, on je už dávno v konečnej stanici. Treba sa preniesť cez to, že si občas nemáme kam sadnúť, prechod cez koľajnice v Sučanoch je životu nebezpečný a ľudia na nás budú nenávisťne pozeráť, lebo „študenti jazdia zadarmo a robia všade bordel“ (pokriky všetkých dôchodcov, čo robia bordel, lebo tiež jazdia zadarmo).

A práve ľudia vedia rozhodnúť, či naša jazda bude príjemná, alebo nabudúce pre istotu radšej vyskúšame ten autobus. Vo vlaku však môžeme stretnúť ľudí starých, ľudí mladých, deti, psi, nepríjemných revízorov, ale aj príjemnú spoločnosť. Len včera sa mi prihovárala jedna žena, približne v štyridsiatke. Mrmlúc si popod nos, rozumela som len zopár kľúčovým slovám: prosím, deti a Partizánske. Význam týchto slov som nepochopila ani po piatich minútach, keď na mňa začala kričať a dožadovať sa jedného eura, ktoré som aj tak nemala, no neverila mi (má jej niečo bežný študent piatok poobede dokazovať?).

Mne stačí len dodržiavať zopár nepísaných (a aj spísaných) pravidiel: keď jem, nepozerajte

sa na mňa (ak chcete jesť moje jedlo, vypýtajte si, aspoň budem vedieť, na čom sme); keď čítam, nepýtajte sa ma, čo to je za knihu (tobôž prečítať vám obsah); keď je prázdny vlak (bežná situácia na trase Topoľčany – a hocijaké iné mesto) nesadajte si ku mne; a keď mám slúchadlá, dajte mi vedieť, že na mňa chcete prehovoriť predtým, ako to naozaj spravíte, lebo potom sa môžete sťažovať, koľko chcete, stále budem zamestnaná len s Beyoncé.

Rebelov a disidentov som stretla za svoje krátkodobé no pravidelné cestovanie vlakom veľmi veľa, a preto som sa rozhodla oboznámiť vás s nimi, lebo možno sú ešte stále vo vlaku a čakajú práve na vás, pretože aj vy potrebujete zmenu v živote. Zo zoznamu vynechám chlapcov, ktorí sa celému vozňu snažia dokázať, že nemajú vkus na hudbu (a ani móresy a slúchadlá) a deti, ktoré vás po dvoch vymenených úsmevoch začnú volať mama, lebo tých ste už postretávali mnohokrát. Postretávali ste už aj politikov – laikov a opilcov schovaných pod sedačkami, no stále sú tu ľudia, ktorí sa vám dostanú pod kožu a tam už ostanú navždy.

1. Záhadný Známy – bolo to v novembri, keď som stretla muža, ktorý sa mi vo vlaku nadšene pozdravil a začal sa vypytovať, ako sa po tom dlhom čase mám. Vedel moje meno, vedel, kde bývam, no to, ako sa volá on som sa nikdy nedozvedela. Určite si vravíš: „Dievča jedno nepodarené, čo si sa ho to neopýta-

la?“ Odpoveď na to je len taká, že som naozaj chcela, ale moja hrdosť mi to nedovolila. Hodiny som sa trápila nad tým, kto to môže byť, stala som sa Hercuľom Poirotom aj Sherlockom Holmesom, no jediná vec, na ktorú som prišla, je, že predsa len si nepamätám všetko a mal zelenú stužku a oblek, takže to bol maturant. Nakoniec som sa rozhodla ísť ho pohľadať, no pred nosom mi vystúpil na stanici v Novákoch. Odvtedy som ho nevidela. *sad violin*

2. Bilingválna Babuška – mohla mať osemdesiat. Na pohľad veľmi nevládna, no v duchu čiperná, začala so mnou preberať svoj osobný život. Nie že by mi to vadilo – práve naopak. Historky o ľuďoch hltám ako špaldovú krupicovú kašu v sobotu ráno. Nerozprávala len ona, ale prinútila k tomu aj mňa, čo mi už nerobí problém ani v najmenšom. Povyprávam to, čo nikoho nezaujímá, a povyprávam aj to, čo by som nemala. V tomto prípade to bola moja spriaznená duša. Od tabletov a iných internetov sme sa prepracovali až k tomu, ako sa učí po anglicky, lebo sa sťahuje do Anglicka za deťmi. Chvíľu sme si aj zaspeakovali a bolo to také vtipné a bizarné, že na to nikdy nezabudnem, aj keď ona už na to zabudla – usudzujem z toho, že sa ma spýtala, na akú školu chodím aj zo päťkrát.

3. Bubeníček Buntoš – poznáte ten pocit, máte za sebou namáhavý týždeň (bežne) a môžete sa snažiť koľko chcete, dočítať Pýchu a predsudok jednoducho nejde. Opadávajú vám viečka a v tej chvíli vám je jedno, že sa hlavou opierate o závesy z čias dávno minulých, líce je prilepené na mrazivom okne vlaku a trase to s vami, ako keď učiteľ začne kontrolovať úlohu, na ktorú ste úplne zabudli. Vo vlaku budú vždy ľudia, ktorí vás s radosťou preberú. Jedným z nich bol aj tento. Nebral ohľad na nikoho vo vozni a spieval si

svoje vymyslené pesničky, čo nikto nepoznal, no jeho to nezastavilo a pokrikoval z plných pľúc. Svoje prsty používal ako bubenícke paličky a na vyklepávanie používal všetko – steny, okná, sedačky a aj moju hlavu. Keď zrazu prestal, môj spánkový proces mohol začať, no jemu to nedalo a vždy, keď som ja privrela jedno oko, on začal vyčítať a takto to išlo po celú cestu – celých 5 hodín!

4. Stalker Senior – prisadol si, vytiahol mobil, začal fotiť vlak, začal fotiť mňa. Nie je to námet na nový horor, ale vec, čo sa mi stala, ešte kým vlak stále stál na stanici vo Vrútkach. Pánovi to neprišlo vôbec čudné, tak som si pomyslela, že sa mi to zazdalo a začala som jesť. Snažila som sa neudržiavať očný kontakt, no niečo ho prinútilo popriať mi dobrú chuť. Poďakovala som sa a pokračovala som ďalej. Čudné to bolo, až keď som si pustila video v mobile a pýtal sa, čo to pozerám. Trochu namosúrene som mu odpovedala a sledoval ma po celú jazdu. Žeby to bol ďalší neznámy príbuzný? Pri konci jeho cesty mi sám oznámil, že rád fotí vlaky pre svoju ženu na instagram. Kto som ja, aby som teda súdila? Na jeho instagrame som síce neskončila, ale on na mojom hej. Túto hru vieme hrať obaja.

5. Súdruh Stark – druhú časť A song-u of ice-u and fire-u (au) a.k.a. Game of thrones som čítala veľmi dlho. Asi rok, a to sa stáva predsa aj v slušných rodinách. Bola to vlastne aj jediná časť, čo som prečítala, lebo ma to nikto nenaučil robiť poriadne. V ten deň som sa to už snažila dokončiť, mohla to byť strana 785 alebo 857, ale, samozrejme, musel sa nájsť niekto, kto by mi to veľmi rád prekazil (aj tak by som to asi nedočítala, ale vždy je lepšie to na niekoho zhodiť (a nemyslíte si, že je to zlá kniha, ja som len lenivá (občas))). Bol to postarší muž s taškou plnou kompótvov a už po prvých vetách ma prerušil otáz-

ou, čo to čítam. Porušil jedno zo základných nepísaných pravidiel (ktoré raz musím spísať, keby som nebola, zas a znova, lenivá), no ja som sa mu aj tak snažila vysvetliť, o čom tá kniha je. Stredovek, draky, sám to určite poznal lepšie. Jemu to však nedalo a schmatol mi knihu z rúk, neberúc ohľad na to, že mi zhodil záložku na zem. How rude! Povedal: „Ja som si doteraz myslel, že sú to Leninove spisy!“ „Nie sú to Leninove spisy,“ povedala som ja. Bolo mi to ľúto, ale až do chvíle, keď mi začal celé Leninove spisy interpretovať. Bolo to dlhé, pomalé a nič z toho si nepamätám. Odstupom času konštatujem, že svoju knihu som dočítala, no Leninove spisy ešte nie.

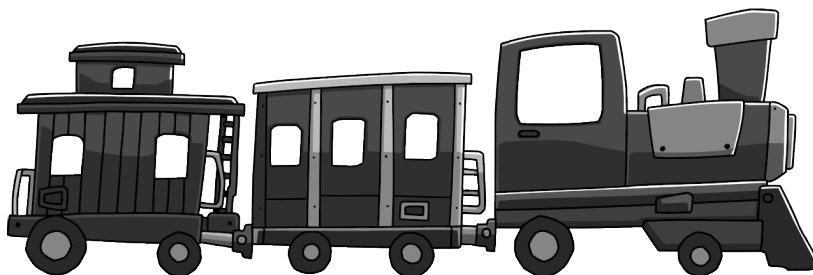
6. Matka Matkina – bola prekvapením pre všetkých, čo so mnou vtedy cestovali. Mama slovenského spisovateľa Maxima E. Matkina sa akurát vracala z krstu svojej knihy a nezabudla nám zvestovať celý životný príbeh svojho syna. Stratil sa v džungli? Ukrýva sa pred spravodlivosťou? Zomrel pri neustálom cestovaní? To sú otázky, ktoré nevedela zodpovedať, a neskôr zistila, že ani my. Bola to na pohľad obyčajná žena, no v jej slovách sa skrývalo veľa zaujímavostí z cestovania po stopách jej syna. To, čo je s ňou teraz, neviem, lebo o sa o tom v bulvári ešte nepíše.

7. Mašina Mirka – vystihuje najlepšie ženu, ktorú som len prednedávnom stretla. Už pri nastupovaní som vedela, že toto bude silná osobnosť, keďže sa každému sťažova-

la na to, ako je možné, že meškáme. Z tejto jednoduchej témy sa rýchlo premiestnila na svoj život, ktorý je rovnako nespravodlivý ako dopravné spoločnosti na Slovensku. Za obeť si, samozrejme, vybrala mňa. „Hovorím ti, dievčatko, ty ešte nevieš, čo je to život. Mňa manžel opustil, mne zomrelo dieťa a za to môžu jedine tí doktori. Nasadili jej tie biologické lieky, hneď som mohla vedieť, čo sú to za ľudia. Haleluja, zdravas Mária, chraň nás od zlého. A vieš, koho je to chyba? Tvoja! Ty a tí tvoji ste si pustili Ameriku do krajiny. Pozri sa okolo seba, sú všade! Haleluja! Ja som z Čiech, ale bývala som tam. Ja viem, ako to chodí v živote. Haleluja, amen, ovláda ich diabol. Zapamätaj si ma, dievča, ja sa volám Miroslava.“ Miroslavu si pamätám dodnes. Mimo mojich nočných môr ju už nestretávam.

Nedá mi ešte nespomenúť Homlesáka Henricha, ktorého som síce nestretla vo vlaku, ale na rozdiel od Mirky, on vo mne vidí potenciál. Pred tromi rokmi mi dal za úlohu zastaviť útočenie jadrovými zbraňami na korálové ostrovy v oceáne. Nechcel mi povedať, odkiaľ to vie, ale naznačil mi, že v herni hráva strategické hry. A potom že hráči majú skreslenú realitu! O tom by som mala vedieť najlepšie ja. V takýchto prípadoch totižto sama neviem, čo je skutočnosť a čo len chabý výmysel mojej sprostej hlavy. Nabudúce im radšej dám euro. Alebo dve. Za svetový mier treba bojovať.

LUCIA MAGÁTHOVÁ

N-VECÍ, BEZ KTORÝCH NEPREŽIJÚ TRETIACI

Určite sa zhodneme, že tretí ročník je úplne iný level. Otestuje naše hranice nespavosti, vyťahá všetky nervové bunky, šlachy a voľný čas je pre nás endemit v mori deadlinov. V našich hlavách je už len jediná otázka, a tou nie je To zas píšeme test? (to je veľmi sprostá otázka), ale Kedy to už skončí?

Práve preto obdivujem tých ľudí, čo si aj v týchto vojnových podmienkach nájdu čas obdivovať krásy života a aktívne trávajú každú voľnú chvíľu, a to nielen jednou a tou istou činnosťou, ale vystriedajú toho viac. Sú polysémantickí, všestranní, talentovaní, súci na vydaj, a keď ráno vstanú, tak sú aj čarovní. Sú to tretiaci.

Adela Dujsíková

Čínština

Možno sa v tom vidíte tiež, možno nie, no patríam medzi tých ľudí, čo by najradšej vedeli úplne všetko. Takto nepremeškám šancu naučiť sa niečo nové a cudzie jazyky ma vždy fascinovali. Vďaka nim sa môžem na svet pozerat' úplne inými očami, vidieť nové súvislosti. Čínštinu som si vybrala, pretože si myslím, že v budúcnosti sa mi oplatí ju vedieť. A ten spôsob vyjadrovania sa a kultúra sú prosto

úžasné.

Otec

Keby som mala povedať jedného človeka, vďaka ktorému som tam, kde som dnes, tak je to určite on. Vždy ma pobádal do toho, aby som zo svojho života vyžmýkala čo najviac.

Niekedy bol na mňa tvrdší, to hej, ale všetko to malo svoj účel. Jeho slová pre vás všetkých: Nikdy sa nesnaž si život uľahčiť tým, že z niečoho vycúvaš. Tak sa nikam neposunieš.

Knihy

Už to tak bude, tiež patrí medzi gbasáckych knihomoľov. Zbožňujem strácanie sa medzi riadkami fiktívnych príbehov, kde je všetko možné. Škoda len, že času je málo a kníh tak neskutočne veľa.

Gítara

Na gitare som hrala už ako prváčka na základnej. Doteraz si pamätám, ako som chcela s gitarou prestať hneď, keď prišla prvá reálna výzva: skladba En ten tiki, dva špendlíky. Našťastie ma otec prehovoril, aby som sa tak rýchlo nevzdávala. Teraz už bez gitary nefungujem.

Strelba

So strelbou som začala len aby som mala pocit, že robím niečo aj pre svoje fyzické zdravie. Postupne som však objavila aj jej skryté stránky. Je pre mňa omnoho jednoduchšie udržať pozornosť a sústrediť sa. Vrelo odporúčam začať s týmto koníčkom!

Uhrinovie žena

Táto kôпка šťastia aj nešťastia ma obohacuje svojou prítomnosťou už od prvého ročníka na gbase. Naše spoločné nulté a predebatované hodiny sú na nezaplat-

enie. Každému želim takú kamarátku.

Moja izba

Som viac-menej samotársky človek, a tak keď prídem zo školy najradšej sa zatvorím do svojej izby plnej kníh a iných vecí, ktoré mám rada. Trávim tu väčšinu svojho voľného času mimo školy. Po dni plnom hluku a množstva ľudí sú štyri biele steny mojej izby slastným odpočinkom.

Adrienn Gallová

Ponožky

Aká som len rada, že som sa narodila do doby fusakľov, bodiek, prúžkov a včeličiek. Máťinka pravidelne pri praní preklína minútu, kedy sa rozhodla mať deti.

Arctic Monkeys

Tri momenty. Keď som prvýkrát videla ďakovnú reč Alexa Turnera na Brit awards a následne si ju pozrela ďalších 8 krát. Keď som sa pred pár týždňami dozvedela, že pracujú na novom albume a následne 8 minút nedýchala. A potom tých milión päťkrát, kedy som dookola, stále znovu počúvala ich albumy. Všetky dookola. Tri momenty, kedy som nevyvrátiteľne oddala svoje srdce týmto britom.

Čaj od máťinky

Mohla by som odmerať presnú váhu medu,

objem a počet kvapiek citróna, spočítať lístky čaju. Môj čaj nikdy nebude chutiť ako čaj od máťinky. Nikdy! Jedinou útechou aj napriek tomu, že tento achievement asi nikdy nedosiahnem je, že kakauko úplne mastrujem. Tak aspoň niečo.

Ceruzky

Bol to prvý deň v Londýne, bola som stratená, bola mi zima a tak som sa rozhodla nájsť nejaký artistický obchod. Našla som. V priemyselnej zóne, pred vstupom do podzemia akejsi budovy, som stála dobrých 20 minút a rozmyšľala, či skončím ako nedobrovoľný darca orgánov, alebo ako kamoška dvadsiatich Rusov denne. Ani jedno sa nenaplnilo, objavila som raj, presvedčila samu seba, že plátna a stojany a obrovské farby domov naozaj neodnesiem a odišla som s troma najlepšími ceruzkami, aké si človek vie predstaviť.

Youtube

Som typ človeka, ktorý keď má na výber medzi učením sa na 4 testy, prečítaním 2 kníh na povinnú literatúru, napísaním úvahy, urobením prezentácie alebo videom "ako si vyrobiť kryt na objektív z vrchnáku na arašidové maslo", vyberiem si zásadne tú zmyslupnejšiu možnosť. Ak sa vám pokazí objektív, napíšte mi, viem ako to napraviť.

Michal Pati

Diár

Môj akademický diár je mojou nenahraditeľnou druhou hlavou. Nepohnem sa bez nej ani na krok. Skrýva totiž v sebe všetky dôležité dátumy, informované súhlasy i neodkladné myšlienky, ktoré môžu mať zajtra cenu zlata a o tie by bolo predsa škoda prísť.

Hodinky

Už od čias základnej školy som vášnivým obdivovateľom hodinárskeho remesla. Precíznosť, s akou jednotlivé kolieska zapadajú jeden do druhého a vytvárajú konštantný pohyb, navonok viditeľný drobným posunutím sa ručičky, je ohromujúca. V časoch, keď je už takmer všetko okolo nás digitalizované a plné procesorov a čipov, je fajn sa len tak zastaviť a započúvať do tikotu hodínok, za ktorými stoja hodiny tvrdej práce hodinárskeho majstra.

Second-hand

Je to zdroj originálnych a cenovo dostupných kúskov, ktorých kúpou dokonca chránim životné prostredie. Nákupom v second-hande nevytváram ďalší odpad pohlcujúci našu planétu a ešte sa pri tom prehrabávaní hľadám oblečenia aj odreagujem. Tomu sa hovorí win-win.

Architektúra

Kombinácia starého s novým, kde sa snúbi história s prítomnosťou a remeslo starých otcov s technológiami dneška je architektúra, akú obdivujem a vždy si rád o nej niečo prečítam. Pripomína mi, aké dôležité je ctíť si tradície, no nezabúdať pri tom na to, že sa ako spoločnosť stále vyvíjame a napredujeme.

Mamine koláče

Moja najobľúbenejšia vec na piatku je moment prekvapenia, ktorý pravidelne zažívam pri otvorení dverí do kuchyne a pohľade na maškrtu pripravenú s láskou od maminčky. Prejsť sa jej povestných koláčov je asi nemožné, keďže sa o to bezvýsledne pokúšam už asi 18 rokov.

LUCIA MAGÁTHOVÁ

VARÍME S KARIS-OM

Ázijské chute / Hočimi kungpaoo

„A jaaaa šukatamuka fuka ič ní san či ping pong.“ Ako vraví staré čínsko-japonské príslovie: „Pes, ktorý hrá stolný tenis, je nedovarený.“ Ale keďže mnohí z vás by mohli považovať používanie tradičného ázijského mäsa za nehumánne, rozhodli sme sa pre vás pripraviť recept pozostávajúci výhradne zo surovín, ktoré sa dajú kúpiť v TESCO (v tomto programe sú umiestňované produkty). A čo charakterizuje Čínu viac ako ryža? (ak práve nerátame znečistenie a lacnú pracovnú silu, z čoho prirodzene nič

nenavaríme). V niektorých kultúrach ryža nahrádza chlieb a je prítomná pri každom chode jedla ako príloha, možno práve preto tvorí viac ako pätinu kalórií konzumovaných ľuďmi. Táto obilnina môže mať aj demografický vplyv. Rozšírenie ryže na juhu a v centre Číny spôsobilo zvýšenie obyvateľstva počas X. a XI. storočia. S ryžou sú spojené aj rôzne výrobky z nej, ako napríklad tradičné ryžové rezance. A keď sme pri tých tradičných veciach, tentokrát sme si pre vás pripravili tradičné ryžové rezance.

Potrebuje:

800g kuracích prs
 500g ryžových rezancov
 1bal. mrazenej čínskej zeleniny
 (400g)
 6 lyžíc sójovej omáčky
 1 dl oleja
 2 vajcia
 Chili

Tento recept na prvý pohľad vyzerá veľmi jednoducho, ale opak je pravdou. Je tam fakt veľa vecí, ktoré sa dajú pokaziť (najmä čo sa týka vajčiek), avšak výsledok skutočne stojí za to. Určite vrelo odporúčame.

LILLY PERRYOVÁ,
 VLADO PEKAR

Postup:

1. Ryžové rezance pripravujeme podľa návodu. Naše sme namočili do teplej vody na 5 minút, dali do vriacej vody a varili cca 2 minúty. Následne sme ich prepláchlí studenou vodou.
2. Kuracie prsia umyjeme, očistíme a nakrájame na malé kocky.
3. Na rozpálenú panvicu nalejeme olej a pridáme kuracie prsia, ktoré opražíme do biela. Podlejeme ich troškou vody a dusíme 10 minút.
4. Po uplynutí 10 minút pridáme zeleninu a vyprážame, až kým sa nevyparí všetka voda.
5. Po vyparení vody ešte chvíľu vyprážame a pridávame sójovú omáčku.
6. Pridáme rezance a poriadne premiešame.
7. Za stáleho miešanie postupne pridávame vajčka. (Náš tip: vajčka pridávajte po malých kúskoch priamo na panvicu a zamiešajte, až keď sa vajčko urobí.)
8. Pridáme chilli.

PRÍHOVOR PRI PRÍLEŽITOSTI ROZVODU MOJICH RODIČOV

Milí rodičia, vážené osadenstvo. Je mi ctou a národným sviatkom privítať vás na tejto veľmi zvláštnej oslave spojenia a následného rozdelenia osudov dvoch ľudí. Aby som teda bola korektná, dnes si pripomenieme dvadsiate výročie svadby dvojice, vďaka ktorej tu dnes môžem stáť – výročie svadby mojich rodičov. Tí z vás zainteresovaní do problematiky si zrejme hovoríte: „Výročie svadby rodičov, ktorí sú rozvedení? Nie je to prinajmenšom bizarné?“ Je. Tu si, prosím, predstavte zopár vetičiek o ľudskom osude a jeho vrtkavosti.

Eva a Adam, rozumej moji rodičia, sa stretli na vysokej škole. Ona študovala lingvistiku a on niečo podobné, pravdupovediac, už je to dávno a nehovorí sa o tom. Obaja boli hrdými členmi generácie X, inak označovanej ako generácia Z alebo Y, záleží, aký máte zdroj. Spomínané faktory boli pravdepodobne v tom čase dostatočne významné na to, aby si padli do oka. Ich puto pretrvalo počas štúdia i po ňom a onedlho si povedali vzájomné áno. Táto udalosť sa datuje na trinásť september tisícdeväťstodeväťdesiatšesť. Vtedy ešte netušili, že po „áno“ môže nasledovať aj „nie“. Vtedy sa také slovká nevyskytovali v slovnej zásobe.

Nie dlho nato som prikvitla do rodiny ja. Malý uzlík, či iné kvetnaté pomenovanie, plný odhodlania a zvedavosti. Boli sme nukleárna rodina, presne tak ako to býva v knižkách. Žili sme na malom sídlisku, kde sa každý poznal, a boli sme radi, že sme radi. Večer, keď všetko naokolo stíchlo, sme počuli kvákanie žiab z neďalekého potoka. Moja mama sa vždy snažila uhádnuť, čo asi hovorí. „Počúvaj, ako škŕkajú, to sa určite hádajú,“ vravela.

Z Evy a Adama, mojich ctených rodičov, sa postupne stali žaby. Lenže tieto bolo počuť aj inokedy ako večer. A to sa vraj občas stáva. V tomto momente by bolo vhodné spomenúť, že láska, to je len chemická reakcia v mozgu, ktorá zabezpečuje, aby sme nevyhynuli. Príroda totiž bola o krok pred nami. Tak, ako sa stretli Eva a Adam, mohol sa každý z nich stretnúť s niekým úplne iným a tiež to nazývať láska. Nebolo to vpísané vo hviezdach, rovnako tak, ako žiadny vzťah nie je nikde vpísaný, vyrytý ani vopred daný. To, že sa dvaja ľudia majú radi, totiž neotrasie vesmírom. A hoci by sme sebecky chceli, aby to tak bolo, hoci by sme sa mohli tváriť, že každá svadba je zázrak a spojenie dvoch duší, môžeme na tieto slová zabudnúť pri každej škriepke a pri každom rozvode pre-

hodnocovať svoje zásady a presvedčenia. Nie je to nič viac ako rozhodnutie v jednom z nekonečného množstva životov v nekonečnom množstve vesmírov a mrzí ma, že musím byť tá, ktorá vám to odtají, ale vôbec na ňom nezáleží.

A tak v jeden májový deň Eva a Adam podpísali rozvodové papiere. Vlastne ani neviem, či to bol máj. Možno to bol marec, to sa tiež začína na „M“. Alebo žeby to bol november? Keby to bol november, nesedelo by to. Možno to bol jún, ale chápte ma, keď hovorím, že dátum a čas momentálne nehrajú rolu. Mojou hlavnou synopsisou je, že sa ich cesty rozdelili.

A dnes si pri tomto slávnostnom posedení všetci môžeme spokojne nasýtiť bruchá

a komplexy tým, že si zaspomíname na veci, ktoré sa stali a skončili sa, ale my máme stále potrebu na ne spomínať. Či už túto oslavu beriete ako nehodnú tohto príhovoru, celkovo nehodnú svojej existencie, alebo ako nutné zlo, želim vám, aby ste si ju užili plnými dúškami, lebo čím skôr tak urobíte, tým skôr pôjdete domov.

Ako povedal Friedrich Nietzsche: „Všetko, čo vzniká, je cenné tým, že to zaniká.“ Povedal aj mnoho zaujímavejších vecí, ale žiadna z nich neodráža myšlienku skrytú v mojich slovách vhodnejšie ako táto. A vraj myšlienky slávnych ľudí sa hodia do príhovorov.

ALICA BEDNÁRIKOVÁ

expertbeacon.com

REVIEWS

Books

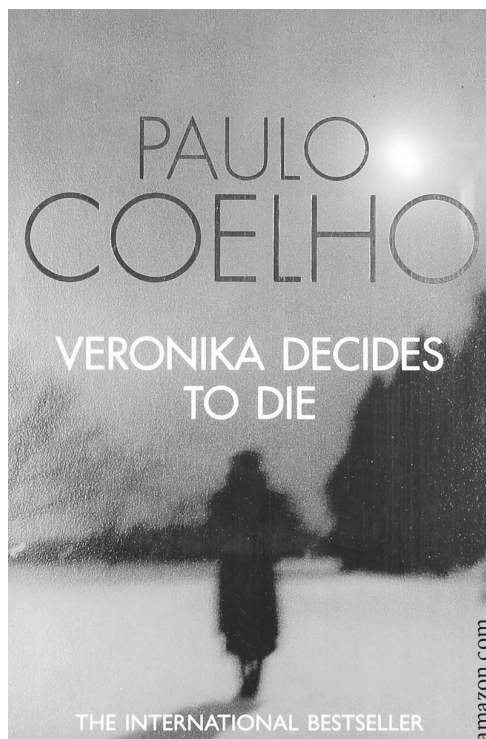
VERONIKA DECIDES TO DIE – PAUL COELHO

People say that when you jump off a tall building, absolutely determined to end your life, the fall will make you regret it. Not many people can change that decision, though.

Veronica decided to commit a suicide even though she was living a successful life. After her failed attempt, she wakes up in Vilete, a local mental hospital. She is informed that despite her unsuccessful attempt, her heart was damaged so significantly that she would not survive for more than a week.

Paul Coelho gives you an intimate insight into the mind of a woman who has lost her way in life, but who, for the first time in her life, suddenly feels courageous enough to act the way she never done before.

The most appealing feature of Coelho's book is his views on the questions of madness and sanity. He provides examples of the madness of our "normal" society and one cannot help but wonder, sometimes, like a little child would: Who is the one deciding on what should be considered madness?

LUCIA HALAMOVÁ

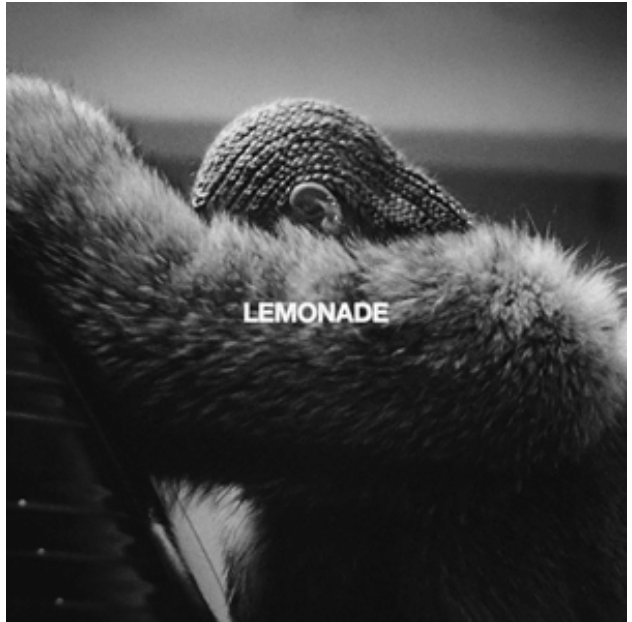
Music

BEYONCÉ – LEMONADE (2016)

When life gives you lemons, make one of the best albums in history. You all know Beyoncé and she was the one to take this chance and produce a fine (master)piece of music with an equally great semi-biographical film to complete the whole atmosphere with poetry. It wouldn't even happen if Jay-Z didn't cheat on her (scandalous) and she didn't get inspired by that. The story describes her intuition, denial, anger, apathy and sadness she had to overcome. I'm not happy to spoil the ending for you, but she forgave him, although her fans still haven't.

The special feature of this album is that every song belongs to a different genre and at the same time pushes the standards of contemporary R&B to a brand new level. The strongest component is her vocal range out of different dimensions (that's my way of appreciating a very good voice) and we can see she has changed a lot since her 'Single Ladies' period.

I put this album on every time I'm having a shower and I have synchronised my shower time with it in an absolute precision. We have such a strong connection the first revealed single 'Formation' is replaying in my head every time you pull the trigger: the word FORMATION in English lessons, the chemical bond FORMATION in Chemistry, the soil FORMATION in Geography... Simply, the formation of a person I am now.

LUCIA MAGÁTHOVÁ

THE 1975 – I LIKE IT WHEN YOU SLEEP, FOR YOU ARE SO BEAUTIFUL YET SO UNAWARE OF IT (2016)

I LIWYSFYASBYSUOI is quite short compared to its quite longish title and the group's previous musically packed album. To be completely honest, I didn't like it at first. I found every song the same – pleasant for the ear, but not special at all. It's hard to define its genre, but in the 21st century, words like indie/alternative could work fine.

As well as some other great albums, this one was also released in 2016. This band from the UK suddenly became more colourful (literally) and experimented with the

sounds (of our hearts) a lot. The music is non-aggressive, electronic, but catchy and fluent. The lyrics are, on the other hand, explicit and exposed the singer, Matthew Healy, completely.

Falling in love with the 1975 was not easy. It wasn't until I learned about the complex background when I first realised this was the right thing for me. If you think only teenage fangirls listen to a band of boys, you are wrong (or maybe not). However, the truth is this band's music is about to become both, musical and lyrical phenomenon of our time. That means I strongly recommend listening to this album again and again until you lose your head, find out you should be loving someone and not picturing yourself with somebody else.

LUCIA MAGÁTHOVÁ

Theatre

HRÁČI

Deväť mužov, deväť charakterov, deväť spôsobov žitia. Gogoľova komédia *Hráči* divákovi ponúka novú perspektívu divadla - divák sa ocitá rovno na pódiu. Neštandardné sedenie priamo na javisku prináša okrem autentického zážitku aj nové scénografické možnosti. Dynamiku nestupňujú len bravúrne herecké výkony okúzľujúceho mužského ansámbľu divadla, ale aj samotná literárna predloha poskytujúca obrovský priestor pre rýchle obraty deja. Práve zložitá psychológia postáv odlišuje *Hráčov* od ďalších predstavení a diváka bezbolestne núti uvažovať nad tým, čo so zatajeným dychom sleduje. Darmo, podvod a hazard si priam pýtajú silný príbeh s ešte silnejším a neočakávaným koncom. Mne neostáva iné, len sňať z hlavy pomyselný klobúk uznania pred režisérom Lukášom Brutovským, ktorému sa po *Lese* a *Meštiakoch* podarilo na pôde martinského divadla opäť vykúzliť pre divákov nezabudnuteľný umelecký zážitok.

KATARÍNA KANDRIKOVÁ

Slovenské komorné divadlo Martin | Nikolaj Vasilievič Gogol | HRÁČI

REGIOJET

Každému fanúšikovi žltých Regiojet vlakov, podobne ako mne, udalosti posledných dní nespôsobili radosť. Práve naopak, rozlúčiť sa s obľúbeným prepravcom je bolestné. Jediné, čo ostalo ako útecha, je pravidelná linka Praha - Košice, kde si aj naďalej môžeme vychutnávať služby, ktoré nám štátny prepravca neposkytuje. Nedá mi ale nezaspomínať si na jednu z najdlhších vlakových ciest, ktorá mi v spoločnosti Dominiky Kovačovičovej a Juraja Michalca dala priestor služby Regiojetu naplno otestovať.

Stewardka Stanka prechádzala okolo nášho kúpe s nádejou, že nebudeme nič chcieť, pretože riešenie dopravného problému jej narobilo veľkú kopu starostí, no na jej sklamanie sme si chceli pochutiť aj na koláčikoch, ktoré sú podľa mňa jedným zo základných pilierov spokojných zákazníkov Regiojetu. Ak vašou voľbou bude jablkový či slivkový s posýpkou, pudingový s malinami alebo (pre mňa a Juraja, „milovníkov“ tvarohu) čokoládový s tvarohom, vaše chuťové poháriky si prídu na svoje. Malý tip pre gurmánov: nechajte si ich 10-20 minút odstáť - nechať odmrznúť. Sladké pokušenie opäť nesklamalo.

Výhodou Regiojetu je, že nemusíte zvažovať, či sa vám chce predierať chodbičkami vlaku do reštauračného vozňa, ale stačí otvoriť ponukový lístok a vybrať si jedlo, ktoré je vám po chuti. V Jurajovom prípade to bolo sushi. Čo vám Regiojet v boxe za 3,20 ponúka? Okrem zložiek, ktoré dostanete ku každému správne sushi (teda wasabi pasta, nakladaný zázvor, sójová omáčka a paličky), box obsahuje 2x lososové nigiri, 6 kúskov Maki a 4 kalifornské rolky. A bonus! Vlhčená dezinfekčná vreckovka úplne zdarma! Oplatí sa, nie?

Dominika sa rozhodla pre šalát s vypráženým mäsom, ktoré bolo podľa jej slov veľmi studené (nechajte si ohriať na teplom mieste v kupé), tvrdé a suché, no na druhej strane ocenila zálievku s horčicovými semenkami, ktorá chutila veľmi zaujímavo. Ja som si dopriala ľahký šalát s kuracím mäskom,

krutónikmi, syrom Gouda a jemnou cesnakovou zálievkou. Aj keď na prvý pohľad toto jedlo môže vyzerať obyčajne, prekvapilo ma delikátnou chuťou Grécka. To, že som si pochutila, snáď ani nemusím zdôrazňovať!

A čo by to bolo za cestu v business triede bez lahodných čajov Oxalis a pravej talianskej kávy Illy (pre menej náročných je v ponuke aj prevvapkávaná z termosky)? No katastrofa. Nám našťastie nič nebránilo a plnými dúškami sme si pochutnávali na

rozmanitých chuťových tónoch ako z Beethovenovej 9. symfónie d-mol. Vrelo odporúčame čaje s príchuťou Divoká višňa a Babičkina záhrada, milovníci zelených čajov si zasa prídu na svoje s čajom Jahody v šampanskom a Maté IQ.

Ak ste z našich slov vycítili sarkazmus alebo dokonca cynizmus, bola to iba snaha o humor a hra so slovami. Služby spoločnosti Regiojet okrem gastronomickej oblasti prevažujú aj vo flexibilitate a promptnosti. Krízovú dopravnú situáciu sa im podarilo bravúrne zvládnuť a my sme sa šťastlivo dopravili do srdca východu, do Košíc. Aspoň touto cestou sme sa chceli dôstojne rozlúčiť s našimi žltými vláčikmi a ďakujeme spoločnosti Regiojet za ochotné srdce, nadšeného ducha (ďakujeme, Stanka!), silu vôle a veľkú dávku tepzlivosti.

KATARÍNA KANDRIKOVÁ

KRÍŽOVKY

AKTIVITA ASPARÁGUS BARBAR BARINA
 BIELIŽEN BILIARD BLÁZON BONSAJ CELIBÁT
 CUMEL' CVERNA DEKÁDA DETEKTÍV DIKTAFÓN
 DISKUSIA DOCENT DRINA DYMOVOD DŽUDO
 EKOLÓGIA EMAIL FRONT GLUKÓZA
 GRAFIKON HISTÓRIA HOROLEZEC HUNCÚT
 CHODBA IKONA INKOGNITO KOHÚT KONÁR
 KORÁB KÚRENIE LAMPA LEKÁREŇ LIEČBA
 LOPÚCH MACKO MAJETOK MARMELÁDA
 MATKA MEDVEDÍK MESTO MIENKA MINÚTA
 MYDLO NÁDRŽ ODPAD OHNISKO ORECH
 OTROK OTVOR OVOCIE PALACINKA PALETA
 PLECH POBOČKA POVODEŇ PŮVOD PŮŽIČKA
 PUZDRO RAKETOPLÁN RECEPCIA RYTIER
 SERVIS SCHOD SPÍNAČ SÚČET SVEDOMIE
 ŠPORT ŠTÍTK TUČNIAK UHORKA ÚŽITOK
 VEGETARIÁNKA VENTILÁTOR VIERA VLÁSOK
 VODNÍK VÝSKUM VÝZVA ZÁMOK ZARIADENIE

A	N	O	K	I	F	A	R	G	D	R	I	N	A	A	B	D	O	H	C	S
A	O	C	B	L	K	I	N	K	O	G	N	I	T	O	E	V	U	Ú	L	Z
M	L	E	I	N	E	R	Ú	K	A	T	Ú	N	I	M	O	N	Ž	I	Á	D
K	D	L	E	Ó	O	A	K	Č	O	B	O	P	V	C	C	I	E	M	Á	O
Í	Y	I	L	F	T	Z	U	H	O	R	K	A	I	Ú	T	Č	O	A	R	V
D	M	B	I	A	S	Ó	Á	L	F	H	S	E	T	O	B	K	D	C	A	Ö
E	O	Á	Z	T	E	K	O	L	Ó	G	I	A	K	A	I	Á	A	K	K	P
V	V	T	E	K	M	U	K	O	B	O	N	S	A	J	L	K	K	O	E	A
D	O	E	Ň	I	A	L	O	P	Ú	C	H	P	T	E	I	T	N	S	T	L
E	D	D	N	D	I	G	T	V	V	O	O	A	M	Ó	A	Á	Á	Á	O	A
M	P	C	N	T	L	O	Í	S	Ÿ	B	A	R	B	A	R	Z	I	L	P	C
R	A	H	U	Í	I	T	T	Ú	Z	S	A	Á	N	Á	D	I	R	V	L	I
E	O	N	C	M	K	L	Š	Č	V	M	K	G	S	P	I	N	A	Č	Á	N
C	Ž	V	R	E	E	T	Á	E	A	O	Č	U	V	O	H	I	T	Ň	N	K
E	J	R	T	E	R	L	D	T	R	K	I	S	M	C	S	B	E	A	O	A
P	Ň	E	D	O	V	O	P	Á	O	A	Ž	E	E	U	A	R	G	T	O	I
C	D	I	O	Á	M	C	B	H	D	R	Ó	L	K	R	Á	S	E	E	R	N
I	A	T	C	I	N	R	Ú	Á	U	D	P	S	I	K	V	J	V	L	D	Č
A	P	Y	E	M	A	T	K	A	Ž	E	I	N	E	D	A	I	R	A	Z	U
C	D	R	N	V	I	E	R	A	D	D	A	L	A	M	P	A	S	P	U	T
K	O	R	T	O	D	E	H	O	R	O	L	E	Z	E	C	T	R	O	P	Š

Každý pozná tvoju tvár... (tajnička)

HodžaFest crew presents

BGMH Sučany
HodžaFest
27. Apríl 2017
Štvrtok

slovart
vydavateľstvo najlepších kníh

Dopravná